

John a Stasi Eldredgeovi

LÁSKA A BOJ

Cesta ke spokojenému manželství

John a Stasi Eldredgeovi

LÁSKA A BOJ

Cesta ke spokojenému manželství

portál

Původní anglické vydání:

Love & War. Finding the marriage you've dreamed of

Copyright © 2009 by John a Stasi Eldredge

This translation published by arrangement with Doubleday Religion, an imprint of the Crown Publishing Group, a division of Random House, Inc., New York. Published in association with Yates & Yates, www.yates2.com.

www.crownpublishing.com

Doubleday and the DD colophon are registered trademarks of Random House, Inc.

České vydání:

Translation © Silvia Doušová, 2011

© Portál, s. r. o., Praha 2011

Veškeré biblické citáty, není-li uvedeno jinak, jsou použity z Českého ekumenického překladu na www.bible.net.cz. Dále byla použita citace z knihy *Stříbrná židle*, C. S. Lewis, překlad Renata Ferstová, Praha: Návrat domů 1999, ISBN 80-85495-94-5.

ISBN 978-80-262-0671-2

Pro Sama, Blaina a Luka – a vaše budoucí manželky!
Protože vás milujeme víc, než dokážeme říci. A něco nám
napovídá, že jednoho dne se všichni oženíte. Takže na vaše
zdraví a na zdraví vašich žen, kterým zaslíbíte svůj život.
Na věčnou lásku.

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ	9
ÚVOD: Může se to podařit	11
1. Zapamatovat si, co jsme chtěli	19
2. Láska a boj	33
3. Totální bouře	51
4. Největší dar, který můžete dát	69
5. Více než jen spolubydlící	85
6. Jak se dobře pohádat	101
7. Sdílené dobrodružství	121
8. Zády k sobě s taseným mečem	139
9. Malé lištičky	155
10. Když nastanou bouře	173
11. Kapitola o sexu	193
12. Naučit se milovat	211
EPILOG	231
Modlitby	233

PODĚKOVÁNÍ

Naše díky patří mnoha, příliš mnoha lidem, než abychom je zde všechny uvedli. Tolik jsme se toho dozvěděli od svých přátel, rodiny, pastorů, od různých autorů a učitelů. Doprovázeli jsme mnoho manželství a vše si pečlivě zaznamenali. Mnozí z vás sehráli svou roli při záchraně našeho manželství. Vám všem, z minulosti i přítomnosti, kteří jste vstoupili do našich životů, děkujeme. Bylo by ale nedbalé, kdybychom zde neuvedli několik jmen: Craigu a Lori, vaše nasazení pro růst vzájemné lásky je inspirující. Děkujeme vám, že jste nás jako novomanžele pozvali do své skupiny pro manželské páry. Děkujeme vám za to, že tak dobře žijete a milujete se. Děkujeme našemu editorovi Kenu Petersenovi a našim přátelům z Random House. Curtisi a Sealy, dík i vám za úžasnou práci, věrné přátelství a neustálou podporu.

A Králi králů, našemu Pánu Ježíši Kristu, který je naším životem, naším dechem, naší skutečnou láskou: Kéž jsi potěšen a požehnán a využiješ této skromné knihy ke své slávě.

ÚVOD

MŮŽE SE TO PODAŘIT

„Moji drazí, dnes jsme se zde sešli před Bohem, abychom byli svědky spojení tohoto muže a této ženy v posvátný stav manželský. Pouto a smlouva manželství byly ustanoveny Bohem při stvoření a náš Pán Ježíš Kristus obohatil tento způsob života svou přítomností a svým prvním zázrakem na svatbě v Káně Galilejské...“

Tak začíná svatební obřad.

Je to rituál prastarý jako čas a mladý jako srdce muže a ženy, kteří stojí před námi. (Nevěsty a ženichové vypadají každým rokem mladší.) Obřad vede John. Nevěsta a ženich jsou naši blízcí přátelé. Milují se. My, jejich rodina a přátelé, jsme zde, abychom jim byli oporou a oslavovali je. Všichni jsme ve svátečních šatech. Kostel je ozářen světlem svíček, jsou zde nádherné květiny. Ženich vypadá vyděšeně, ale šťastně. Nevěsta je nervózní a celá září. Náhle mě napadne: *Sedím na správné straně? Sedí příbuzní nevěsty nalevo a ženicha napravo? Nebo je to naopak?* Družičky jsou nádherné. *Ale ty šaty už víckrát neobléknou.*

John pokračuje: „Toto spojení muže a ženy srdcem, tělem i duší určil Bůh pro jejich vzájemnou radost...“

V tom obleku a kravatě to Johnovi sluší. Vzpomínám si, jak vypadal v náš svatební den, když měl na sobě ten černý frak. *Doufám, že mě na svatební hostině požádá o tanec.*

„Proto se nemá do manželství vstupovat ukvapeně nebo lehkovážně, ale s úctou, rozvahou a ve shodě s důvody, pro které bylo Bohem zřízeno.“

Liturgie nás začíná zklidňovat. Kostel utichá, pokašlávání ustává a lidé obracejí pozornost k obřadu.

„Kdo odevzdává tuto ženu, aby si vzala tohoto muže?“

Nezáleží na tom, kolika svateb se účastním, na všech je něco nevysvětlitelně vzrušujícího – celý ten obřad, skládání slibů, množství přihlížejících. Na tomto pozoruhodném aktu je něco – jak to jen popsat – mytického.

„Danieli a Megan, chystáte se jeden druhému odevzdat, hodit opatrnost za hlavu, vzdát se nezávislosti, osamělosti a všeho ostatního. Slíbíte si navzájem věčnou lásku. Ale než to uděláte, musíme to nazvat tím, čím to je – je to čiré bláznovství.“

Tato slova upoutala pozornost přítomných.

„Jako inspirace je to krásné, jako skutečnost vzácné. Všichni chtějí lásku, všichni ji hledají. Avšak jen nemnoho lidí budí dojem, že to, co hledali, našli; a udržet se to daří ještě méně lidem. Proč byste chodili do kostela, abyste se veřejně zasvětili něčemu tak riskantnímu, plnému nebezpečí a pošetilosti? ‚Srdce má své důvody,‘ řekl Pascal, ‚o nichž rozum nic neví.‘ Hluboko v našich srdcích se nachází touha po intimitě, kráse a dobrodružství. Pátráme po nich celý život bez ohledu na to, co tomu řeknou ostatní.“

Přátelé, vím, co si myslíte. Jak to tady dnes pozorujete, něco vám v srdci říká: ‚No, možná. Možná tentokrát. Možná tento pár.‘ Ale co když Daniel a Megan v celém svém křehkém lidství naplňují teď a tady před námi představu, symbol něčeho mnohem opravdovějšího a skutečnějšího? Rád bych připomněl, že toto není běžná pašijová hra.

Věci nejsou nikdy takové, jaké se zdají. Pokud chcete vidět věci jasně, musíte se dívat očima srdce. To je tajemství všech pohádek, protože to je tajemstvím evangelia, tajemstvím života.

Písmo nám říká, že kdykoli můžeme pohostit anděla tím, že přivítáme cizího člověka. Had v zahradě je skutečně princ temnoty. A tesař z Nazaretu – s tím je to také složitější, než se zdá. Věci nejsou takové, jaké se zdají, takže pokud chceme porozumět svému životu – a obzvláště svému manželství –, musíme opět naslouchat evangeliu a pohádkovým příběhům, které z něj vycházejí. Kolem nás se odvíjejí významné události, události s ohromnými důsledky. Lampa je rozsvícena a láska je ztracena. Skříňka je otevřena a zlo se valí do světa. Jablko je utrženo a lidstvo je uvrženo do temnoty. Všude kolem nás se odehrávají nesmírně důležité události a mezi nimi obzvláště tento.

Drazí přítomní, stojí zde před vámi muž a žena. Je za tím ale víc, než se zdá. Bůh nám dal tuto pašijovou hru, abychom přímo tady a teď tento dávný příběh znova zahráli. Je to příběh lidstva, příběh, který si vyprávíme stále dokola, v každém mýtu a legendě, v básni a písni. Je to milostný příběh odehrávající se během zoufalých časů, uprostřed války. Je to příběh společného hledání. Je to příběh milostného vztahu. Daniel a Megan před vámi završují nejzávažnější a nejbájnější skutek tohoto světa. Toto je příběh milostného vztahu Boha a lidstva.“

Chtěla bych vědět, co si myslí přítomní. Když John mluví o lásce a manželství jako o něčem hlubším než pohádkový příběh, jak na to odpoví naše srdce? Víím, že mladé ženy, které to poslouchají, si teď říkají: *Doufám, že je to pravda! Přeji si, aby to byla pravda!* Mladí muži přemýšlejí: *Jestli je to pravda, co se po mně bude žádat?* Starší ženy, které mají s manželstvím léta zkušeností, si myslí: *Hmm.* (To je směsice *Ano, kdysi jsem si to přála* a *Možná, že jí se to splní. Zajímalo by mě, jestli by se to ještě mohlo stát i mně.*) A starší muži, kteří zde sedí, si říkají pouze: *Zajímalo by mě, jestli budou na hostině nápoje zdarma.*

„Vy mi nevěříte,“ říká John. „To proto, že nechápeme pohádky a nechápeme evangelium, které se nám pohádky snaží připomenout. Jsou to příběhy o nebezpečí, kde je zlo velmi reálné. Příběhy, které si žádají obrovské odvahy a oběti. Chlapec a dívka jsou společně vysláni na beznadějnou cestu. Kdybychom tomu uvěřili, kdybychom pocho-pili, co se přímo tady a teď odehrává, pokřižovali bychom se. Zoufale a vážně bychom se pomodlili. Vzdali bychom jim poctu a se zatajeným dechem bychom čekali, co se bude dít dál. Danieli a Megan, nastal čas, abyste složili své sliby. Potom už není cesty zpět.“

Přistihla jsem se, jak se sama sebe ptám: *Co prastaré národy věděly, že zařadily manželský slib do středu svatebního obřadu?* Domnívaly se, že drtivé břemeno veškeré naší touhy by mohlo manželství rozbít, že potřebujeme něco mnohem přesvědčivějšího, abychom tento křehký svazek upevnili? To mi připomíná speciální jednotky, jejichž členové zaslibují život jeden druhému na začátku nebezpečné mise ve vzdálených zemích, jejíž výsledek je velmi nejistý. Sliby.

„...od tohoto dne, v dobrém i ve zlém, v bohatství i v chudobě, v nemoci i ve zdraví, budu při tobě stát, milovat tě a ctít, dokud nás smrt nerozdělí. Podle Božího nařízení a vzdávaje se všech ostatních budu jen tvůj, dokud nás smrt nerozdělí.“

V kostele je nyní naprosté ticho. Pouze starší páry mají představu, co tito dva zamilovaní právě slíbili. Požehnej jejich duším. Oni skutečně věří, že jejich manželství nějakým způsobem odvrátí temnější stránku této přísahy. Nepochybně právě teď myslí na všechna přání a sny toho „v dobrém, v bohatství, ve zdraví“. My všichni jsme tomu věřili. Ale Cortéz spálil svoje lodě, a ty dobré také.

Teď přijdou na řadu prstýnky a Johnova povinnost vůči tomuto páru. Tuhle část miluji. Co řeknete mladému muži, který právě vstupuje do manželství? A co řeknete takové mladé ženě?

„Danieli, právě se chystáš odevzdat svůj život. Děláš zásadní krok. Dobrovolně vykonáváš ten nejtěžší úkol, jaký muž má: nabídnout své

srdce a svou sílu Megan, zas a znova, do konce svého života. Uvědomuješ si jeho závažnost. Proto máš na tváři ten nervózní úsměv. To, že se rozhodli poslat na pobřeží Normandie mladé muže, mělo svůj důvod. Ti totiž většinou nevěděli, co přijde. Starší muže by rekrutovali hůř. Nebudu ti lhát – není nic těžšího. A není nic zajímavějšího. Řeknu ti toto: Může se to podařit. A stojí to za to. Stojí za to objevit, že díky tvé síle a oběti se Megan může stát ženou, jakou byla určena se stát, že tvoje vášnivá láska může osvobodit její srdce a uvolnit její krásu. Má to smysl, ať tě to stojí cokoli. Z Boží vůle to dokážeš. Ty na to máš.“

„Megan, o tomhle dni jsi dlouho snila. A teď se i ty chystáš odevzdat svůj život. Zpočátku se to možná zdá snadné, nabídnout Danielovi své ženské srdce a svou zranitelnou krásu. Ale nenech se mýlit. Nic nevyžaduje od ženy větší odvalu než se upřímně zas a znova obětovat svému muži. Rozhlédni se kolem. Vidíš hodně starších žen, které by toto riziko podstupovaly? Ale i tobě říkám: Může se to podařit. A stojí to za to. Stojí za to objevit, že díky tvé kráse a tvé oběti se Daniel může stát mužem, jakým byl určen se stát, že tvoje vášnivá láska může osvobodit jeho srdce a probudit jeho sílu. Má to smysl, ať tě to stojí cokoli. Z Boží vůle to dokážeš. Ty jsi tou krásnou ženou.“

„Danieli a Megan, tím, že jste si vybrali manželství, zvolili jste si v této velké bitvě o lidské srdce pozici v přední linii. Budete čelit utrpení, budete čelit bolesti, budete čelit odporu a budete čelit lži. Uvěřit, že ona sama stojí za snahu, otevřít této snaze své srdce, nadále ho otevírat, nabízet svou vnitřní krásu a po celou dobu se bát, že to nebude stačit, to je to nejvyšší, co může žena nabídnout. Nabídnout svou sílu, aniž by věděl, jak se věci vyvinou, podstoupit to riziko a hrát si na muže předtím, než je rozhodnut výsledek, nabídnout svou sílu, i když se obává, že to nebude stačit, to je to nejvyšší, pro co se může rozhodnout muž.

Velmi brzy k vám oběma přijde lež, nepatrnými i méně nepatrnými krůčky. Nemůže se to povést. Je to příliš těžké. Měli jsme nereálná

očekávání. Nestojí to za to. Lež o tobě, Megan, bude: „Nejsi nic víc než zklamání.“ A lež o tobě, Danieli, bude: „Nejsi muž, který na to má.“ A tak vám dnes chci říct slova, která byste měli chovat blízko svých srdcí, zatímco půjdete dál: Ty jsi, Megan, oslnivá, třpytíš se, záříš, jsi poklad, klenot. Ty jsi, Danieli, muž silný a statečný. Máš na to. Uchovávejte to v blízkosti svých srdcí. Může se to podařit. A stojí to za to.“

John se odmlčí, aby jeho slova mohla vyvolat patřičný účinek. Vím, co dělá – mluví k *nám*, k mužům a ženám, kteří přihlížejí. Tedy nejen k drahému Danielovi a drahé Megan, kteří jsou příliš vzrušeni a vyčerpáni, plni adrenalinu a hormonů a poněkud poblouznění tímto okamžikem, takže si na tato slova vzpomenu, až se později podívají na nahrávku. Stejně jako předmanželské poradenství, ani spousta moudrosti tohoto okamžiku nemůže být oceněna, dokud nemáme za sebou pár let „společného života“. Tehdy nasloucháme. A tak se John odmlčí, abychom tomu všemu porozuměli. Skrze svatostánek vane větřík. Svíčky tak zahoří vyšším plamenem. Doufám, že se to samé přihodí i ve všech srdcích. Kéž oheň uvnitř našich srdcí zažehne naději tohoto poselství.

A pak se John pomodlí. *Musíme* se teď pomodlit, téměř jsme zadržovali dech. Musíme uvolnit to napětí a někde hluboko ve svých duších víme, že je zapotřebí pomoci z vyšších sfér.

„Otče, věříme v tebe. Věříme, že jsi Bůh, stvořitel života a lásky a ten jediný, který to všechno umožňuje. Přicházíme za tebou, zoufalejší, než si uvědomujeme, abychom požádali o tvou přítomnost zde, o tvou náklonnost k Danielovi a Megan, abychom tě požádali o tvé požehnání jejich manželství. Dodej jim odvalu. Dopřej jim čisté srdce a čistou mysl a odhodlání k tomu, k čemu se právě teď zavázali. A nám, jejich svědkům, daruj oči, abychom viděli, a uši, abychom slyšeli, co nám říkáš prostřednictvím této pašije. Nechť se probudí naděje. Nechť zvítězí láska. Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.“

Pak přijde polibek. (*Tuhle část mám asi nejraději, je to tak romantické.*) A představení nového páru. Radost. Hudba. Představuji si, že někde tam v nebi znějí fanfáry a jsou vypuštěny bílé holubice. Jak jen Bůh musí tyto okamžiky milovat!

Zatímco se připojujeme k závěrečné písni a vycházíme ven z kostela do teplého letního večera, všichni jsme na okamžik přistiženi v radostné vážnosti. Tento věčný rituál, odvaha a láska tohoto mladého páru a ten hluboký, bájný příběh nás ovlivnily. Také by měly mít. Probouzí se v nás žádostivost. Touha nás volá. Pro tohle jsme my všichni byli stvořeni.

Teplý vánek rozechvívá vzduch a my mu instinktivně nastavujeme tváře. Ve vzduchu je cítit exotická vůně magnolie a jasmínu; mísí se s hudbou, která se line ze svatební hostiny. Ta slova v nás zůstávají. Dokonce i starší páry vnímají to vábení. John a já se držíme za ruce. Všimnu si, že několik dalších párů také. Může se to podařit. A stojí to za to. Ze všech věcí, které muž nebo žena potřebují o manželství slyšet, je tato možná nejdůležitější:

Může se to podařit.

A stojí to za to.

JEDNA

ZAPAMATOVAT SI, CO JSME CHTĚLI

Hle, zima pominula, lijavce přešly, jsou tytam. Po zemi se objevují květy, nadešel čas prořezávat révu ... Vstaň, má přítelkyně, krásko má, a pojď!

PÍSEŇ PÍSNÍ 2,11–13

Kdy začíná příběh manželství? Prvním polibkem? (Bylo to opojné.) Pozdními nočními telefonáty? (Trvaly celé hodiny.) Nočním piknikem na pláži? (Bylo to romantické.) Když jste přistiženi při milování spolubydlícím z koleje? (Bylo to trapné.) Kdy nastane ta chvíle, kdy se rozhodnete: *S tímhle člověkem chci být po zbytek svého života?*

Tento příběh začíná asi dva roky poté, co jsme si řekli „ano“, když jsme mluvili o rozvodu.

Byla neděle. John a já jsme seděli u našeho opotřebovaného karetního stolku a snídali v maličkém domku, který jsme si pronajali. Bylo krásné jarní ráno v jižní Kalifornii. Hortenzie na naší verandě kvetly růžově a modře. Pamatuji si, jak slunce pronikalo skrze okna. Na stůl mezi námi dopadal paprsek světla, ale bylo to, jako by mezi námi byla

skleněná zeď. Já byla na své straně, John byl o kus dál. Bylo to asi jen třicet centimetrů, ale mně připadal na hony vzdálený. Opět.

Den teprve začal, ale já už byla unavená. Unavená ze snažení. Unavená z pocitu naprostého zklamání ze svého manžela, který mi před několika měsíci dal na celý život své srdce. Přede všemi, dodávám. Myslel to vůbec vážně? Nefungovalo to. Naše manželství nebylo zdaleka takové, jaké jsem si představovala.

Přerušila jsem důvěrně známé ticho. „Asi bychom se měli rozvést.“

Byli jsme svoji ani ne tři roky. Naše manželství bývalo plné naděje, víry a možností. Zнала jsem ho pět let předtím, ještě než jsme spolu začali chodit, a chodili jsme spolu tři roky, než jsme se vzali. Byli jsme zářivé vycházející hvězdy. John pracoval v kostele. Já jsem pracovala s problematickými mladistvými pro jedno křesťanské společenství. Všichni si mysleli, že jsme ideální pár.

Jak jsme se dostali až sem? V čem byla chyba?

Řekla bych, že tenkrát jsem byla naprosto osamělá, a být osamělá v manželství je ten nejosamělejší pocit na světě. John měl spoustu práce se svým životem a každým dnem toho měl víc. Byl to dobrý život. Byl zainteresovaný v dobrých věcech. Problém byl, že jsem necítila, že jsem toho součástí. Měla jsem pocit, že jsem pro něj zbytečná. Já jsem také pracovala na plný úvazek a ještě jsem mu pomáhala se studiem vysoké školy. Vracela jsem se domů k muži, který byl příliš unavený na to, aby poslouchal vyprávění o mém dni, o mém světě, o všech těch dramatech v práci. A já byla příliš unavená, abych se zajímala o ta jeho. Jistě, přepisovala jsem mu jeho eseje, ale co se stalo s naší společnou představou? S touhou žít život *spolu*? S představou, že být ve dvou je lepší než být sám?

Věděla jsem, že už do mě není John zamilovaný. Ráda bych věděla, jestli mě vůbec vnímal. Téměř vzápětí, co jsme si dali svatební slib, jsem se začala přejídat. Během pár měsíců po svatbě jsem přibrala jedenáct kilo. Něco se stalo, něco se zlomilo. Potřebovala jsem útěchu